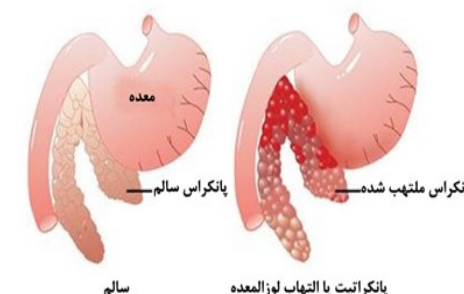




دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی البرز مرکز آموزشی و درمانی سردار سپهر شهید حاج قاسم سلیمانی



مرکز آموزشی و درمانی

سردار سپهر شهید حاج قاسم سلیمانی

التهاب لوزالمعده (پانکراتیت)

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

تاریخ تهیه: ۱۴۰۴

شماره واحد آموزش به بیمار: ۰۲۶۳۵۷۷۱۱۲۵

منابع: ClinicalKey، WebMD، Mayo clinic

شرح بیماری:

پانکراس یا لوزالمعده غده‌ی بزرگی است که در قسمت بالایی شکم، پشت معده قرار دارد. لوزالمعده، هورمون‌ها و آنزیم‌های گوارشی تولید می‌کند که باعث هضم غذا می‌شود. در پانکراتیت حاد آنزیم‌هایی که به طور معمول توسط لوزالمعده تولید شده و به مجرای گوارشی می‌ریزد، شروع به تخریب خود لوزالمعده می‌کند و لوزالمعده را دچار تورم و التهاب می‌کند. پانکراتیت مزمن معمولاً در پی حملات مکرر پانکراتیت حاد بروز می‌کند، زیرا لوزالمعده در بین حملات کاملاً بهبود نمی‌یابد. لوزالمعده در جریان این عارضه، به تدریج توانایی خود در تولید آنزیم‌های هضم‌کننده و هورمون‌های لازم برای سلامت بدن را از دست می‌دهد.

علائم:

علائم پانکراتیت حاد شدید عبارتند از:

شایع‌ترین علامت درد شکمی شدید در ناحیه‌ی بالایی شکم است که شدت آن از قابل تحمل تا شدید متغیر است. درد معمولاً در قسمت میانی تنه و زیر دنده‌ها رخ می‌دهد اما گاهی این درد در طرف راست یا چپ شکم نیز حس می‌شود. این درد، دردی دائمی با حالت سوراخ‌کننده یا سوزشی است. درد می‌تواند به پشت، پهلوها، قفسه‌ی سینه یا پایین شکم انتشار یابد. اغلب درد بسیار سریع و در طی حدود سی دقیقه به حداکثر شدت خود می‌رسد.

تهوع و استفراغ

تورم و نفخ شکم

بی‌اشتهایی

درد عضلانی

در موارد شدید ممکن است تب، دشواری در تنفس، افت فشارخون، ضعف و شوک رخ دهد.

علائم پانکراتیت مزمن عبارتند از:

درد پایدار خفیف تا شدید اغلب پس از غذا، در قسمت بالایی شکم که گاهی به پشت یا سراسر شکم انتشار دارد. این درد ممکن است حالت مبهم، سوزشی، مالشی یا خنجری داشته باشد. دوره‌های درد ممکن است روزها یا هفته‌ها و به ندرت کمتر از یک روز ادامه داشته باشد.

یرقان یا زردی پوست و چشم‌ها

کاهش وزن سریع

علل شایع:

از عللی که در بروز پانکراتیت دخالت دارند به موارد زیر می‌توان اشاره نمود:

اعتیاد به الکل

بیماری‌های کیسه صفرا یا مجاری صفراوی

انسداد مجرای لوزالمعده در اثر سنگ، جوشگاه تشکیل شده در اثر التهاب یا رشد آهسته سرطان

آسیب و ضربه شکمی یا جراحی شکم

برخی عفونت‌ها مانند اوریون و هپاتیت ویروسی

بالا بودن چربی‌های خون

تومورها

عوامل خطر:

از عواملی که باعث افزایش خطر در فرد می‌شود به موارد زیر می‌توان اشاره نمود:

تغذیه نامناسب و چاقی

با توجه به وسعت و شدت بیماری پزشکی از داروهای زیر جهت درمان دارویی استفاده می‌نماید: آنزیم‌های هضم‌کننده غذا که لوزالمعده آسیب دیده قادر به تولید آنها نیست.	پانکراتیت حاد اغلب با مراقبت‌های ویژه بهبود می‌یابد. در پانکراتیت حاد معمولاً بستری کردن بیمار در بیمارستان برای تجویز مایعات وریدی، کنترل درد و استفراغ و اصلاح اختلالات کمبود کلسیم و منیزیم لازم است.	• سوء مصرف الکل • مصرف داروهایی مانند کلروتیازید، داروهای سرکوب کننده ایمنی و داروهای ایدز ♦ عوارض احتمالی:
آنتی بیوتیک‌ها در صورت بروز عفونت باکتریایی داروهای مهارکننده اسید معده انسولین، در صورت وجود دیابت ♦ در موارد زیر بیمار در بیمارستان بستری می‌شود:	• جراحی ممکن است در موارد وجود سنگ‌های صفراوی، زخم معده سوراخ شده یا تخلیه منبع عفونت لازم باشد. • درمان پانکراتیت مزمن ممکن است به طور سریایی با تجویز داروها، تنظیم رژیم غذایی و منع مصرف الکل صورت گیرد.	• در فردی که به پانکراتیت مبتلا می‌شود ممکن است عوارض زیر بروز نماید: • دیابت شیرین • کمبود مزمن کلسیم
وضع عمومی بیمار بد باشد برای مثال هنگام تب شدید یا تغییرات فشار خون با وجود مصرف آنتی بیوتیک وضعیت بیماری بدتر شود بیمار ضعف سیستم ایمنی داشته باشد.	♦ فعالیت: • در زمان ابتلا به این بیماری فعالیت خود را به صورت زیر تنظیم نمائید: • در پانکراتیت حاد، استراحت در بستر یا اگر در حالت نشسته راحت تر هستید، استراحت به حالت نشسته بر روی صندلی توصیه می‌شود.	• عفونت ثانویه باکتریایی لوزالمعده • خونریزی شدید و تخریب لوزالمعده • تشکیل کیست یا آبسه در لوزالمعده ♦ تشخیص:
♦ در چه شرایطی به پزشك مراجعه نمایید؟ • اگر شما یا یکی از اعضای خانواده تان علائم سلولیت را دارید.	• با برطرف شدن علائم، فعالیت طبیعی خود را به تدریج از سر بگیرید. • در پانکراتیت مزمن محدودیتی از نظر فعالیت در زمان ابتلا به این بیماری وجود ندارد.	• پزشک معالج اقدامات زیر را جهت تشخیص بیماری انجام می‌دهد: • بررسی علائم ظاهری بیمار، گرفتن شرح حال و معاینه ی جسمی
• اگر یکی از موارد زیر به هنگام درمان رخ دهد: تب، سردرد یا استفراغ، خواب آلودگی یا بی حالی، بروز تاول روی ناحیه سلولیت، بروز نوارهای قرمزی که علی رغم درمان بدتر شود.	♦ رژیم غذایی و تغذیه: • در زمان ابتلا به پانکراتیت رژیم غذایی خود را به صورت زیر تنظیم نمائید:	• آزمایش‌های خون: نشانگر افزایش دو آنزیم لوزالمعده است • آزمایش ادرار • تصویربرداری با روش سی تی اسکن که تورم لوزالمعده و تجمع مایع در شکم را نشان می‌دهد.
• اگر دچار علائم جدید و غیرقابل کنترل شده اید. • داروهای مورد استفاده در درمان ممکن است عوارض جانبی به همراه داشته باشند. در صورت مشاهده عوارض به پزشک مراجعه نمایید.	• رژیم کم چربی به صورت وعده‌های کم حجم و متعدد توصیه می‌شود. • مصرف الکل را قطع کنید. ♦ دارو:	• رادیوگرافی شکم • سونوگرافی لوزالمعده • آندوسکوپی ♦ درمان: